

دائرة مخصوصه

درسعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط القبر

اخطار :

مسلكمنه موافق آثار جديده مع المنوئيه
قبول اولنور

دريج ايدلهين آثار اعاده اولنور

ديش، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياستده و باطناصه كرك سياى و كرك اجتماعى و مرنى احوال و شئونه امدديه و ده بحث ايدر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلى

صاحب و مؤسسلى :

درسعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

سنه لى التى آيلنى

ممالك عثمانيه ايچون	۸۰	۴۰	غروش
روسيه	»	۳۰۵	روبله
ساثر ممالك اجنبيه	»	۱۷	فرانق

تاريخ تأسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

قيرله دن مقوا بورو ايله گوندريلبرسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير

عدد : ۶۰

۱۳ شوال ۳۲۷ پنجشنبه ۱۵ شرين اول ۳۲۵

اوچنچى جلد

طوب سسلری

- ملت مجلسك كشادنده -

سن ای کوکلری تدهیش ایدن صدای وغا !
سن ای سکون تمدنده بوم استهزا !
سن ای دومانلری آفاق جنکه یوکسلمش
سما کزین ، متکائف اینن پر نالش !
سن ای غریوی بونالتان صماخ ادواری .
غنوده تاریخ دهرک فغان بیداری !
بو کون سسکده نه حسی بر آشنالق وار ،
سرور ملته نغمهک نه طاتی موسیقار .
رعود قهر وفلاکتدی اسکی آوازک
بو کون صفا ویرر آهنگ تسلیتسازک .
انق که عکسکی آتی به ایلور تمدید
وورور بو حال ایله ماضی به ضربه تهدید .

۴ کانون اول ۲۲۴ ابراهیم علاءالدین

هانوتو ایله مرحوم شیخ محمد عبدهنک مناقشه سی

هانوتونک مقالہ سی

آفریقاده کی حکومتونک تشکیلی تمام اولدینی صرمدہ دولته
شویله برتکلیفده . ولتمشدم که اونی حالا تکرار ایدر طورورم :
اسلام و مسلمانلره اولان مناسباتمزه دائر ارباب علم و سیاست طرفندن
صورت علنہ بیان رأی و مطالعه اولسونده کرک حاکمکرک ، کرک
محکومکرک اتخاذا ایدہجکی خط حرکت لایقیله اکلاشیاسون .
وطنداشایریمزدن مستعمره تأسیسی آرزوسنده بولنان آدم
جزائرہ ، یاخود تونسہ ، یاخود سنهغاله کیدرک اورادہ برعربله ،
یاخود دها طوغروسو برمسلمانله مناسبت پیدا ایتہه مجبور اولور .
چونکہ زراعت ایتک ایستدیکی طوبراغی اوندن صاتون آلهجنی
کبی ، ایشجی اولمق اوزره ینہ اونی قوللانہجق ، حاجات معیشتی
ینہ اونک وساطتیلہ تأمین ایدہجک . حال بوکه بوقدر مناسبتہ ، بوقدر
قومشولغه رغماً ایکسینکده بربرینی طائیمقدمه اولدینی کورولور .
هله اهالی ایله مأمور ، حاکم ، قاضی ، ضابط آرہسندہ ، یاخود منازعاتی
برطرف ایدہجک ، امور خلقی رؤیت ایلہهجک ، قانونلریمزی
تنفیذہ چالیشہجق دیگر ذوات بینندہ کی مناسباتہ کلنجه ایکی طرفک
جهل متقابل دها بویوک مقیاسده اولدینی ایچون نتیجہ سی ده ونسبتده
وخیم اولور ، آرتق آرہده کی واسطه مستعمرات نظارتی ، یاخود
حکومت مرکزیہ مزک رجالی اولورسہ اوزمان بوطائیشمامہنک ضرری
براقدر دها زیاده لشی . چونکہ عددی اون برہ بالغ اولان اورجال
آرہسندہ ایکی کشی یوقدرکه اداره سی عہدہ کفایتلرینہ تودیع اولنان

مستفید دکل ایکن یارین قوانین مملکتک بتون احکامنہ تابع ، تکالیف
دولتک کافہ سنی ایفایہ مجبور طوتیلہجق ، انلردن عسکر ، کسبلری
نسبتده ویرکو وسائرہ النہجق حکومت بونلرک اصلاح احوالی
کندیسی ایچون بروظیفہ صورتندہ تلقی ایتہرسہ یارین بونلرہ بروظیفہ
اجتماعیہ ، بروظیفہ مدنیہ تحمیلنہ کندیسندہ لصل حق کورہجک ؟
مادام که اوحق کورہجکدر ، وظیفہ سنی ده کورمی لازم کلیر .
حکومت الی یاشندن اعتباراً باشلایان بوسفالت مدہشہ یه جدأ
مرحت ایتلی ؛ انلرکده انسان ، بتون انسانلر کی مرحتہ شایان
اولدقلرینی نظر دقتہ الہرق ، برتدیر مصیب اتخاذا ایتلی . چونکہ
برتک آدم ، برتک آدمدر ؛ انک ضیاعی جمعیت ایچون برضیاعدر .
برجوق مؤثرات الیمہنک تأثیریلہ ذاتاً نفوسمز تناقص ایتکده
اولدیغندن بزم ایچون افراد ماتندن بر فردی حمایہ ایتک ، مرهانکی
برصورتلہ اولورسہ اولسون جمعیتہ نافع برحال کتیرمک آتی وطن
ایچون مهم بر استفاده در . نه قدر فقیر نه قدر حقیر اولورسہ اولسون
افراد جمعیتدن بر فردک حیاتی استحقارہ ، موجوبتی استخفافہ حقمز
یوقدر . برانسان صرفیاتی خصوصندہ سماحتی داورانہجق قدر چوق
نفوسہ مالک دکلز . تعاون و تناصر عمومی اولمی ؛ بتون افراد ملتی
اودائرہ یه الملی ؛ کوفہجی چوجقلر اولسون بشقلرلی اولسون هپ
بووطنک اولادی ، هپ بوجعیتک افرادیدر .

بر جمعیت هرشیئی زنکینلرک حساسیتہ دوشونور فقرای ملتی
نظر اعتبارہ المازسہ جدأ شایان تأسفدر . زنکینلر کی فقرادہ جمعیتہ
خادم ، فقرادہ جمعیتہ لازمدر . جمعیت آنلریده دوشونملی ، آنلریده
حالی رینہ کورہ مناعم بسیطہ حیاتندن مستفید ایتلی .
بوزواللی چوجقلرک ، بو حیات سرسریانہ نامزدلرینک آتیاً
ملحوظ اولان مضرتلرینہ نہایت ویرمک ایچون حکومت بونلرک
حیاتلرینی مساعدہ امکان درجه سنده تنظیم ، کندیلرینہ انسانلرک ،
حیاتک مبادی ضروریہ سنی ، ضروریات اولیہ سنی تعلیم ایتلی ؛ بونلری
برر مکتبه برر یرہ یرلشدیرملی ؛ جدأ عاجز ، حقیقہ شایان حمایہ
اولان بو مخلوقات ضعیفہنک اللرندن طوتہرق ، جدال معیشت نامنہ
یوارلندقلری اومدهش سفالت کردابلرندن چیقارملی . بو حالہ قارشو
لاقید بولمق کنہ اولدینی قدر چرکیندر . بوکون اوروبادہ تشکیل
اولنان حمایہ حیوانات جمعیتلرینک حیوانات حقندہ کوستردکاری اثر
شفقت و مرحتک ، بونلر انسان اولمق حیثیتیلہ ، البته دها زیاده سنہ
مستحق اولملری لازم کلیرکن ، موجودیتلرینہ ، حیاتلرینہ ، حیوانلرک ،
موجودیتی ، حیوانلرک حیاتی قدر عطف اهمیت ایدلمزسہ
آغیر بر مسئولیت معنویہ آلتندہ قالمش اولور . شو حال برملالہ
برچارہ عاجل بولمسی حقندہ کی تمیزمک ، انسانیت نامنہ اظهار اولنان
تمنیات جملہ سندن اولدینی قید ارتیابدن بری بولندیغندن مرچعنک
آنی نظر اعتبارہ آلهجنی ، سفیل و سرکردان اولان بوزواللیلرک
بردرجه یه قدر اولسون اصلاح حاللرینہ همت ایدہجکی قویاً مأمولدر .
فرید

حکومت‌نیز تابع اولان بلاد اسلامیة ده کی حاکم‌لره محکوم‌لر آره‌سنده کی اکلانما ازله سبب اولمقده در .

لکن بتون بو حقایقه رغماً او بمملکت‌لردن برنده برانقلاب عظیم حصوله کلدی که اوده هیچ برکورولتی ، هیچ بر قاریشیلقی تحت ایتکسزین نفوذ دینی نك نفوذ سیاسیدن آیرلسی در . ایشته اومملکت تونسدر . اورایه بر حمایه وضع اولندی که مؤداسی قتحدن اولکی نظاماتی مرعی طائقی ، قوانین وعادات محلیه یی محافظه ایتک ایدی . بز بوخصوصده اوقدر ایلری کیتدک که یواش یواش ادخال ایتدیگمز تعدیلات ایلله اموراداره و سیاسیه اوزرنده کی ماهرانه مراقبه من سایه‌سنده مملکتک بتون شئوننه مداخله ایتکه ، اهانلک خبری اولمقسزین بتون زمام اموری المزه آلمغه موفق اوله بیلدک .

بوانقلاب سرعتله ، ملایمتله تمام اولدی . خلق بوندن قطعاً متأثر اولدی ، حسیات عمومی تهیج ایتدی . زیرا مسجدلر اسکیمی کی خرسیتانلره قارشو مسدود بر اقلدی ، املاک موقوفه کاف الساباق مخصص اولدینی جهتلره منحصر طوتیلدی ؛ زمام امور قاضیلرک اله ترک اولندی ؛ قوانین محلیه دن هیچ بری اهانلک رضایی و تصدیقی اولمقسزین دکشدریلدی . اوقوانینده تغییر یا خود تبدیل کی تعدیلات اجرایی ده قسم اعظمی تونسلیلردن متشکل بر هیئت موظفیه تودیع اولندی .

الحاصل بوانقلاب عظیم هیچ بر طرفدن برسزلدی چیمقسزین حصوله کله‌رک تونسده بر حکومت مدنیة نك اساسلری دینه هیچ طوقونلماق شرطیه ایجه یرلشدی ؛ اهالی آره‌سنده کذلک دین محمدی اصلاً متأثر اولماق شرطیه اورویا افکاری میدان المغه باشلادی . فرانسه نفوذی یرلی نفوذیه غایت صمیمی بر صورتده برلشدی .

بوکون اوپله بر بلده اسلامیة وارکه یکدیگرینه غایت صاعلام بر صورتده مربوط بولنان سائر مسلمان مملکتلریله اونک آره‌سنده کی رابطه قنوره محکوم ، دها طوغروسی کلیاً منقطعدر . بوکون اوپله بر قطعه اسلامیة وارکه یاواش یاواش هم مکدن ، هم ده آسیاده کی مانع‌سندن قورتولق اوزره در . اولده ده ، او قطعه ده ظهور ایدن نسل جدید عاداتی ، اخلاقی ، هریشی یکیشسدریور . ایشته نمونه امثال اتخاذایده جکمز ، سائر بلاد اسلامیة پی‌ده کندیسنه بکزده جکمز بو مملکت تونسدر .

تونس اسکیدن بری بر جوق رقابتلره ، مجادله‌لره ساحه ظهور اولمشدی . وقتیلله قارطاجه لیلرک ، رومالیلرک ، بیزانسیرک ، عربلرک ، سن‌لویینک ، شارل‌کنک حاکم اولدینی بو مملکت شیمدی صلح و مسالمتک آرامگاهی بولونیور . بو مملکتده ایکی دیانت ، دها طوغروسی ایکی مدنیت وارکه بر برینه صوک درجه ده قاینامش ، آره‌لرنده کی مناسبت ، مشابعت ایجه تأید ایتش ، بناء علیه سینه‌لردن کین و خصومت قالمشده هر ایکی طرف یورکلره حیات و طراوت سرین بوسمای صاف آلتنده کی مشر اراضیدن حقیله انتفاعه جالیشبور .

کیم بیلیر ، تونسک بر جوق یرلرنده کورولن مدنیات قدیمه

بو قدر واسع ، بو قدر اوزاق ممالکک خریطه‌سنه بر نظر امعان عطف ایتش اواسون .

بونکله برابر بز بومسئولیتی اوزریمزه آلدیگمز ، بونفوذی احراز ایلدیگمز زمان اونی نصل استعمال ایتمه من لازم کله جکمی اوزون اوزادی به دوشونمک ، مسئله یی هر جهتدن تدقیق ایتک ، ایشته یاقیندن وقوفی اولانلره صورمق ، کورنلرک ، آکلایانلرک مشهوداتندن ، معلوماتندن استفاده ایتک ، صوکرده عالم اسلام ایلله اولان مناسباتمیزک اساسلری ، مبادیسنی متضمن سیاسی ، مختصر بر متن یازمق اوزریمزه واجب ایدی . کرک نظریات ایلله اوغراشان علمادن ، کرک مأمورین کی ، ضابطان کی ، معلمین کی ، مهندسین کی صرف عملی ذواتدن مرکب برجم غفیر اوتهدن بری مسلمانلره مناسبتده بولنه رق طرز حیات و معیشتلری ، اصول سعی و عمللری موضوع بحث ایتکده در . لکن بالذات مسلمانلردن آلدیگمز خبرلر بز هیچ بیلمدیگمز بر طاقم حقایق میدانه چیقاریور . چونکه بونلر صوریلورسه جواب ویریورلر . جواب ویردکلری زمان ده بزه بر جوق شیلر اوکره تیورلر . اک واضح مسئله وارنجه به قدر هر مسئله حقنده بر جوق مباحثلر ، مناقشدر جریان ایتدیکی حالده غایت غامض ، غایت قاریشیق اولان بوموضوع حقنده کیمسه دوشونمک بیلله ایسته میور . عجبا نه دن بزه نور حقیقتی افاضه ایده جک بر وسیله دن استعانه ایتیورز ؟ نه دن بر مسالک مستقیمه سالک اولق ایستبانلره اونورک شماعی رهبر ایلله میورز ؟ اگر بویله یامش اولسه ق تحقیقاتمز ، تحریاتمز تمام اولنجه حقیقت حالی ناطق بر اثر میدانه کتیر رزده مأمورلریمزک ، مستعمراتمزده بولنان آدملریمزک ، مدرسه‌لرده کی طلبه نك اللرنده کزه جک اواثر واسطه سیله اورتده کی یا کلش فکرلر ، تعمم ایتش خرافه لر ارتق کلیاً محو اولور ، اوکرده کی عقبه لر قالدقار ، هم بویله بر اثر مستعمره صاحبی اولان فرانسزلر ایچون ثابت بر قانون موقعنه قائم اولورده حکومت اوقانون مقتضاسنجه حرکت ایده‌رک مهم ثمره لر اقتطاف ایدر . ظن ایتم که بومسائلک نتایجنده شبهه ایده جک کیمسه بولنسون .

شوفصله خاتمه ویرمزدن اول برقاج سوز سولیک دها ایستیورم که مقصده الک طوغری بولن وصول ایچون اوسوزلری الزم عدایدیورم . یوقاروده عالم اسلامده سیاست ایلله دینک غایت محکم بر صورتده یکدیگرینه باغلی اولدینی ایما ایتش ایدم . مسلمانلر ایمانلرینه قوی بر صورتده مربوطدرلر . شوقدر وارکه جامعه سیاسی جهتندن ادراکلری مهم بر طرزده در . قدما نك رابطه مدنیة یا خود وطنیه دیدکلری شیئی ده یک فارق دکلدرلر . چونکه اونلرک غنندده وطن اسلامدن عبارتدر . مسلمانلرک اعتقادنجه سلطنت الوهیتدن استمداد ایتکده اولدینی ایچون سلطان اوله جق ذاتک انجق کندی عقیده لرینه تابع بولمسی شرطدر . بو آنه قدر مسلمانلرک قفاسنه بوندن بشقه بر فکر کیرم مامشدر . ایشته قلوب مسلمینده ایجه کوکلشن بوفکر خرسیتان

انقاضك بوسوتون تراب منسيتہ انقلاب ايتمهرك موجوديتدن بر بقیه محافظه ايلسی بلکده بزی استقبال ایچوندن ...

هامش — هانوتونك سوزلری بوراده بیتور . انشاء الله کلک هفتہ مرحوم شیخ محمد عبدک بجاوبنامہ سنی ترجمہ به باشلايه جغز . کال امعان ايله تعقيب ایلرینی محترم قارئینمزدن رجا ایدرز .

محمد عاکف

زید وزینب مسئلهسی

— مابعد —

ام المؤمنین حضرت عائشه (رضی) — اکر رسول الله بر وحی الہی و بر آیت سبحانی کتم و اخفا بیورمش اولسہر ایدی بو آیتی کتم ایدرلر ایدی — بیورمشلردر .

— ایشته بز امر الہیمی ابلای و احکام ربانیہ مزی اکل واسباغ ایچون زید آندن — زینبدن — قضای و طر [*] قلدینی وقت تبی ایلش اولدقلری اولدقلرینک مطلقلرینی اولدقلری انلردن قضای و طر ایلدقلری وقت تزوج خصوصندہ مؤمنینہ خرج و اذا اولماق ایچون بز آنی سکا تزویج و تنکیج ایلدک و امر الہی معقول — وحیز آرای حصول — اولدی .

مسلمات امور دندرکه : ربقہ تقلیددن تخلص انحق همت عالیہ اصحابنہ رونمای تیسر اولوب عوام ناسک الفت و عادت و عرف و جهالتلرنده دوام و استمرارلری طیبی و اعتیادات قدیمہ لرینک ترکی کندیلرینہ مشکلترا ولدینی غیر مخفی در . بنابرین اخلاقیونک اسالاس اولهرق قبول ایلش اولدقلری — مرینک بالفعل نمونہ امتثال اولسی لزومی — قضیه سی پک بدیهی و بوفعل مربی به تبعیتک انسانلرده جلی ولدینی بر امر جلیدر .

بوکا بناء خواجہ عالم علیہ الصلاۃ والسلام افندمن حضرتلری حدیثہ و قعہ سندہ امر نبوی وقوع بولدینی حالده باشلرینی طراش ایلامکده دوام ایدن اصحابنہ رأس مبارکلرینی خلق ایلہ بر نمونہ امتثال ابراز بیورملریله بالجمله اصحاب کرام در حال ذات مبارکلرینہ اتباع ایشلرایدی . جاهلیت جهلانک عادت الیفه و قاعده مألوفہلری خلافتہ اولان تزوج زوجہ مبتنی خصوصندہ — که اصحاب کرام دخی بو عادت ایلہ مألوف ایدیلر — دخی ذات پاک رسالت علیہ اکل التحیت افندمن حضرتلرینک اسوہ و قدوه اولملری حکمت بلیغہ ربانیہ به مطابق و [ولیکم فی رسوالله اسوہ حسنہ — ای امت محمد (ص ع) رسول الله سزک ایچون اسوہ حسنہ و قدوه مستحسنہ واردر یعنی رسول الله حسن انساء و تمام اتباعه سزا و احراردر —] نص جلیلی ناطق و بومعنا به موافقدر .

حجة الوداعده دخی بو حکمت اخلاقیه به بناء جرمت ربایی بیان

[*] مرادینہ ایرن کیسه ایچون قضای و طر ایتدی ، دیرلر . و طرک اصل معناسی حاجتدر .

واک اول ذات قدسیتنا هیلرینہ اقرب الناس اولان جناب عباسک ربائی وضع و تنزیل ایلہ مألوف اولدقلری معاملہ نک ترکی بوضورتله تسهیل و وجوب ترکی اعلام و ایدان بیورمشلر ایدی . اکر بعض مغفلین و محدثین و آنلردن بالاستفاده ارباب زیغ و ضلالک دیدکلری کبی (زید) ک (رضی) مشارالیهایی سبب تطلیق رسول الله (ص ع) افندمنک قلب سعادتلرینہ حسن زینبک (رضی) تأثیر ایتش اولسی اولسیدی طوغریدن طوغری به بو حال [و لا تمدن عینک الی مامتعنا به ازواجاً منهم زهرة الحياة الدنيا ... الا به] نهی الہیسنہ مخالفت و حسد و مجاوزت اولور ایدی که بونهی الہی ایلہ خاصہ ذات پاک رسالت و بالعموم مؤمنین زهره حیات فانیہ دنیا به مدنظر دن منهی و ممنوعدرلر .

بوندن ماعدا اکر نبی اطهر و رسول مطهر افندمن حضرتلری مشارالیهایی تزوج ارزو بیورمش اولسیدیلر کافه خصال ذمیہ دن تطهیر و تعصیم اولمش و فضائل ملکینک اک عالی و مقدس مظهری اولمش اولان قلب اقدس و انورلرینہ شهوت و بهیمیتک غلبه سیله زمان نضارت جوانیسندہ کوله سنہ بالذات تزویج ایتدیکی بر قادیخی علی الا کثر تزوجدن صکره قیزلقده کی طراوت زائل اولدینی حالده بکنوب کوله سنک تطلیقندن صکره آلمش اولملری اصلا قبول ایدیله میه چیکی کبی مشارالیهانک رسول الله (ص ع) دن تستر ایتماکده اولملریله نه مرتبه صاحبہ حسن اولدقلری دخی نزد سعادتده قبل التزویج مخفی اولدیغندن بویولدهده بر اعتراض وارد اوله من .

اقربا و تعلقاتک و خصوصیه برابر بیویانلرک یکدیگرلرینی ارزو ایتماکده اولدقلری دخی هر کون کوریلان احوالنددر .

بونک دخی سببی عدم احتجاب و تجانبدر . نته کیم : اوروا قادینلری مخدرات اسلامیه دن دها زینتلی اولدقلری حالده انظار عمومه معروض اولدقلرندن او قدر جالب نظر و رغبت دکلددرلر .

شرف الدین

قرنہ رانی

لسان عثمانی تدریساتی حقنده

(معارفک دعوتیه اسپارطه لی حق افندی طرفندن ۲۹ آغستوس سنہ ۳۲۵ تاریخنده اسکی مکتب حقوقده مکاتب رشديه معلمرینہ تقریر ایدلشددر .)

ایکینجی مصاحبه ، تدریساتی ناصیل یوروتہ جکز ؟

(خلاصه : چوققلرمزی از دیکمزیتر — اولا کتابی برافغه چالیشالم — تعریفی آنلارز — کله نک تقسیمی .. اسم ، فعل ، ادات — بحثک تطبیق — کله نک نوعلرینی تردد سزطابق لازم — چوققلر تدقیقه و افاده به آیشدیرمالی — حرفدن بحث لازمی ؟ — اسم — اسملره مختلف جهتلردن نظر — هر مفهوم ایچون مطابقا تک کله لازم دکل — مرکب کله لک لزومی و فائده سی — بقیه سی صکره)

بودفعه داها سنلی بنلی کوروشه جکز ، چونکه کچن مصاحبه ده